

NARODNO POZORIŠTE
NÉPSZINHÁZ SUBOTICA

NAŠA POZORNICA
A MI SZINPADUNK

„TRAVIATA“
NA NAŠOJ SCENI
(Balet iz III. slike)

„TRAVIATA“
A MI SZINPADUNKON
(Balet a III. képből)

BALETSKI DIVERTISSEMENT

BALETT DIVERTISSEMENT

Režija i koreografija - Rendező és koreograf: **Radomir Milošević**

Dirigent - Karnagy: **Milan Asić**

Za klavirom - Zongorán kísér: **Margita Vad-Dorman**

Scenograf - Diszlettervező: **Endre De Négri**

PROGRAM - MŰSOR:

1. F. Schubert . . . Rosamunda (uvertira — nyitány)
2. F. Chopin . . . Nocturno i Valse brillante
(Prvi solisti: Andja Arandjelović, Radomir Milošević. Solisti: Edita Anau, Bojka Krnajska. Ansambl: Irena Žilinska, Vera Sabolčki, Ljubica Horvat, Marija Dovat.)
3. J. Sibelius . . . Valse triste (Smrt ranjenika — A sebesültek halála)
(Ranjenik: Saša Vojtov; njegova majka: Irena Žilinska; njegova djevojka: Marija Dovat; život: Edita Anau, Bojka Krnajska; smrt: Monika Tikvički; 2 djevojke Ljubica Horvat i Vera Sabolčki.)
4. F. Liszt . . . Madjarska rapsodija br. II. — II. Magyar rapszódia
(Djevojka: Andja Arandjelović, Edit Anau; momak: Radomir Milošević; djevojke i momci.)
5. A. Ponchielli . . . Varijacija (Ples satova) iz opere „Gioconda“
Variációk (Az órák tánca) „Gioconda“ c. operából
(Kraljica noći: Andja Arandjelović, začarani princ: Radomir Milošević.)
6. M. Asić . . . Seoska idila — Falusi idil
(Momak: Nikola Jovanović; djevojka: Edita Anau; mlada udovica: Monika Tikvički raspuštenica Bojka Krnajska; brbljuša: Irena Žilinska; djevojke: Marija Dovat, Vera Sabolčki, Ljubica Borčić, Ljubica Horvat, Eva Kadar i Vilma Herodi.)
7. J. Strauss . . . Priče iz bečke šume — Mesék a bécsi erdőből
(Grofica Bonn: Magdalena Peić; Hans, njen sin: Radomir Milošević; gdjica Schwarz: Irena Žilinska; Lisa, njena nećaka: Bojka Krnajska; prijatelj gdjice Schwarz: Ivan Bačlija; mala djevojčica: Edita Anau; njena dadilja: Monika Tikvički; Hansov prijatelj: Nikola Jovanović; bečka kokota: Marija Dovat; oficir: Saša Vojtov; 2 ogovalarice: Ljubica Horvat i Anica Sokčić; dvoje veselih: Vera Sabolčki i Marko Tasić; prolaznici, dame, oficiri itd.)
8. M. Ravel . . . Bolero
(Demon: Radomir Milošević; žena: Andja Arandjelović, Edita Anau; demoni: Saša Vojtov, Nikola Jovanović; žene.)

Sudjeluju - Közreműködnek:

Andja Arandjelović,

prvakinja Beogradskog baleta k. g.
a Beogradi opera szolótáncosnője m. v.

Radomir Milošević,

prvak baleta Subotičke opere
a Szubotikai opera szolótáncosa

te solisti i baletski ansambl Subotičke opere, kao i učenici Baletske škole u Subotici
Közreműködnek még a Szubotikai opera szolostái és balettkara,
valamint a Szubotikai balett-iskola növendékei

Kostimi izradjeni prema nacrtima Radomira Miloševića u kazališnim radionicama — Inspicijent: Mirko Vojnić — Tehničko vodstvo: Ivan Fomin — Pozorišni majstor: Josip Balaž — Vlasuljar: Anica Vargović — Krojači: Margita Kabai i Josip Diveri — Osvjetljenje: Stevan Bajza — Rekviziter: Djordje Tot — Pozorišni slikar: Pal Petrik — stolar: Elek Mačaš

„Našu pozornicu“ izdaje Sindikalna podružnica
Narodnog pozorišta u Subotici

Za izdavača odgovara:

JOSIP JASENOVIĆ
upravnik pozorišta

Glavni urednik:

ANTUN KUJAVEC

Redakcija:

NARODNO POZORIŠTE Subotica

Cijena dinara

Ára **10** din.

„A mi színadunk“-at kiadja a Szubotikai Népszínház szakszervezeti csoportja

Kiadásért felelős:

JASZENOVICS JÓZSEF
színházigazgató

Szerkesztő:

VIRÁGH MIHÁLY

Szerkesztőség:

NÉPSZÍNHÁZ Szubotica

Subotica, 1. februara 1953

Szubotica, 1953 február 1

NAŠEM PRVOM PREDSDJEDNIKU
ELSŐ
KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKÜNKNEK

Lepršaju svečane zastave, radosno trepere žice telegrafa stegnute mrazom, dok kroz njih žure tople riječi prema prijestolnici. Uz bodre otkucaje srca pogledi svjetlih očiju uprti su, prema Beogradu i pozdravljaju svog Prvog Predsjednika Republike: Maršala Tita. On, ponos naše Domovine, blista u našim zjenicama. On je naša velika i neustrašiva prošlost i sadašnjost, on je jamstvo naše budućnosti, nadahnute i usmjerene plemenitim ciljevima socijalizma. On je zalog našeg

mira i napretka. On, predvodnik hrabrih i neustrašivih naroda Jugoslavije, krči nove sretne putove.

Ponosan je zbog toga svaki naš građanin i opet i još jednom zahvalan svome vodji, koji je čitav svoj trud i život posvetio napretku i odbrani zemlje.

Naš list, naše pozorište i naši gledaoci pridružuju se srcem ogromnom slavlju svih naših naroda sa željom, da nam prvi Predsjednik naše Republike dugi pozivi na procvat naše Domovine!

Ünnepi zászlók lobognak, a fagyban boldogan zizegő sürgönydrótokon meleg szavak sietnek a főváros felé, minden becsületes tekintet, minden egészséges szívdobbanás Beograd felé fordul most, hogy az új alkotmányerejű törvény alapján választott, Első Köztársasági Elnököt köszöntse; Titó marsallt! Hazánk büszkesége, szemefénye Ő, a mult és jelen viharos éveiben biztoskezü, rettenthetetlen útmutatónk a jövő felé, a szocializmus nagy céljai felé, békénk és hala-

dásunk biztositéka, mert egy Szövetség emelte vállaira, hogy Jugoszlávia élenhaladó, bátor népei között is messze előre tekintsen.

Szövetségi Népköztársaságunk Elnökére hazafias büszkességgel tekint föl minden jugoszláv honpolgár, hiszen hálájukat újból bebizonyíthatták népeink a Vezető iránt.

Lapunk, színházunk és közönségünk szívéből szólva mi is csatlakozunk az ünneplők hatalmas seregéhez és kívánjuk, hogy Népköztársaságunk Elnöke még hosszan, sokáig dolgozzék hazánk fölvirágoztatásán!

Sinkó Ervin nyilatkozata az „Elítéltek“

bemutatójával kapcsolatban

Sinkó Ervin,
az „Elítéltek“
írója

A közelmúltban, az „Elítéltek“ szabadkai bemutatója alkalmából, néhány napot városunkban töltött Sinkó Ervin, az ismert irodalmár, közéleti és kultúr munkás. Ittartózkodása alatt igen érdekes és eredményes előadássorozatot tartott Szabadka polgárai és közéleti munkásai számára. Ugyanakkor élénk érdeklődést tanúsítva szindarabjának, az „Elítélteknek“ színrehozatala iránt, résztvett a darab próbáin és annak bemutatóján, melyet a szabadkai Népszínház Magyar Drámája készített elő.

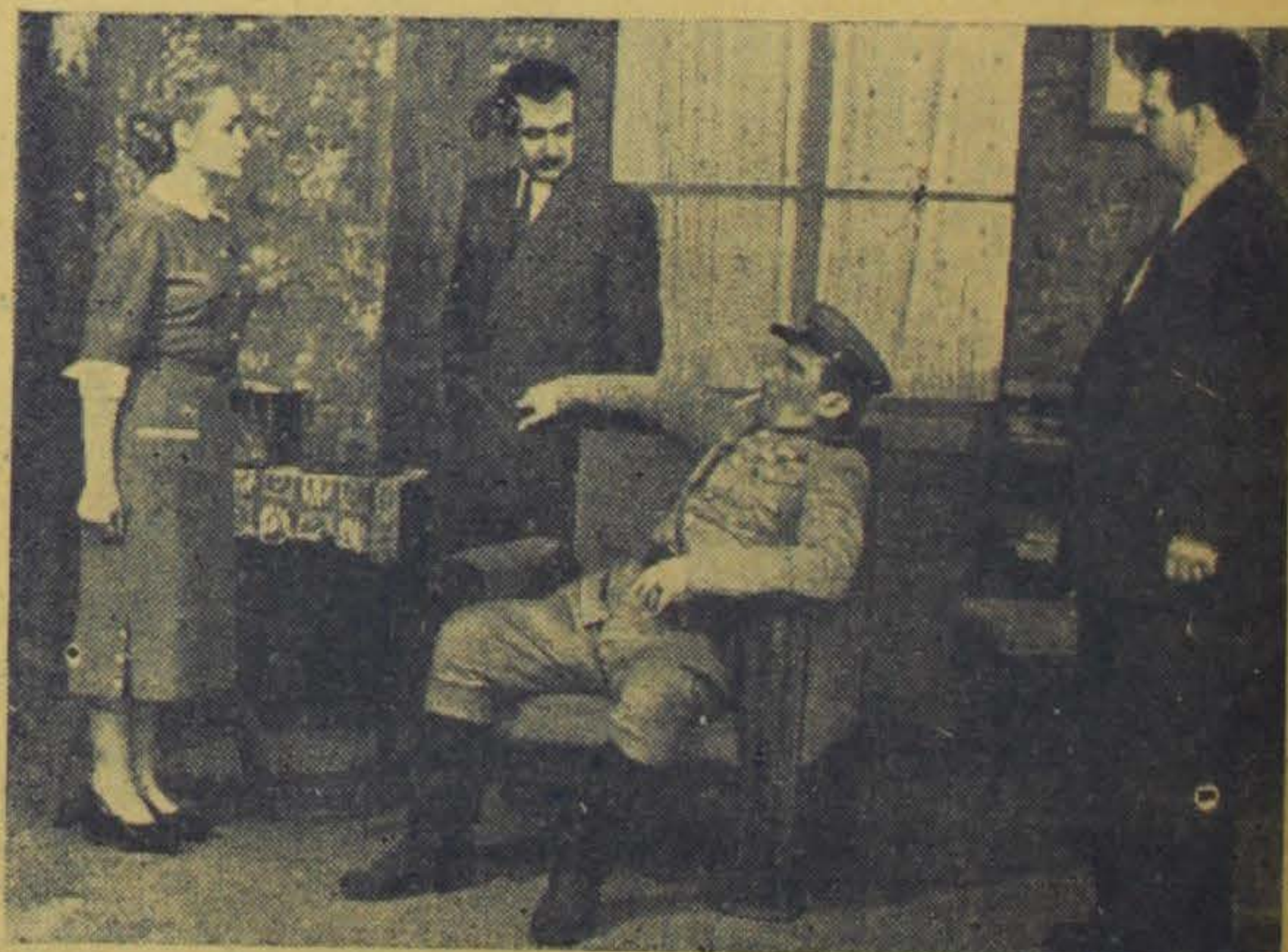
Miután az „Elítéltek“ az ország más színházainak műsorán is szerepel és miután a bemutató iránt különösen a magyar népi kisebbség körében volt nagy az érdeklődés, a sajtó képviselői megkérték Sinkó Ervint, ez alkalomból feleljen néhány kérdésükre.

1. Mi a véleménye szindarabjának szabadkai bemutatójáról?

„Láttam az „Elítéltek“ zágrábi előadását is a zágrábi Nemzeti Színház kivitelezésében. Összehasonlítva azt a szabadkai Népszínház Magyar Drámájának bemutatójával — különösen ami a diszletmegoldást illeti — úgy vélem, hogy a szabadkai színrehozatal jobb, mint a zágrábi. A színészi tolmácsolás olyan, hogy minden résztvevő szereplő egyéni és sajátos módon találta meg és adta vissza a megformálásra reábizott alak képét. Úgy gondolom, hogy éppen abban rejlik a rendező, Pataki László főérdeme, hogy erősen kezeiben tartotta a mű előkészítését és kivitelezését, de ugyanakkor minden szereplőnek megadta azt a lehetőséget, hogy az önmaga világát és saját alkotóegyéniességét kialakítsa szerepében.

Elsősorban is a mai Magyarország jugoszláviai fiatalemberéről, Pérics Ivó szerepéről szeretnék beszélni, melynek alakját Szilágyi László oly meggyőzően alakította. Úgy vélem, hogy ez az alakítás egyike az ő nagy alakításainak, egyike az ő nagy sikereinek. Utána szindarabom másik alakjáról, a fiatal forradalmárnőről, Kiss Julia alakításáról szeretnék szólni. Ő is teljes egészében felfogta szerepét és eredményesen tolmácsolta azt a forradalmi alakot, aki olyan országban él, ahol forradalmárnak lenni egyet jelent az elhagyatottsággal. Kettőjük alakításán kívül volt még több kitűnő alakítás is. Szeretnék még pár szót mondani a rendezőről is, valamint arról a hozzájárulásáról, mellyel megvalósította a drámát. A rendező ez alkalommal olyat valósított meg, mely neki érdeméül, nekem pedig örömmre szolgál.

Művem bemutatásával kapcsolatban a következőket szeretném mondani. Nagyon boldog voltam, mikor a bemutatón a közönség soraiban nemcsak magyarokat, hanem magyarul tudó szerbeket és horvátokat is láttam. Ez a tény nekem nagy örömet szerzett és nagyon szerettem volna, ha külföldiek is lettek volna jelen, hogy lássák, ezen a példán győződjenek meg országunk népi kisebbségeinek kapcsolatairól.

Jelenet az I felvonásból.

2. Ismeretes-e önnek, hogy eddig mely színházak mutatták már be az „Elítélteket“ és melyeknél van a darab előkészületben?

Amennyire nekem ismeretes, a zágrábi Nemzeti Színházon kívül az eszéki és szpliti színházak mutatták be a darabot. Tudomásom szerint Szerbia más színházai is készülnek az „Elítéltek“ bemutatására, ezeket azonban pontosan nem tudom megnevezni. Itt értesültem, hogy az Ujvidéki Kulturtanács érdeklődik az „Elítéltek“ szöveggönyve iránt, valószínűleg a kultúregyesületek drámai csoportjainak érdekében.

„Hrvatska Rijec“ 9. januara 1953.

(P. L.)

ELITÉLTEK

Dráma 3 felvonásban

Írta: Sinkó Ervin Rendező Pataki László

Díszlettervező: De Negri Endre

Személyek:

Mária	Kiss Júlia
Miklós, a bátyja	Godányi Zoltán
Túri Pál	Szabó István
Anna Andrejevna, a felesége	Juhász Anna
Szergej Ivanovics	Sántha Sándor
özv. Balázs Bálintné	Raczkó Ilonka
Férics Ivó	Szilágyi László
Idősebb nő	Balázs Janka
Börtönőr	Fejes György
Névtelen úr	Forgács József
Az „ÁVO“ emberei	Kunyi Mihály,

Szabó János, Remete Károly,
Gyapjas István, Balázs István

Csoportvezető Vujkov Géza

1. kép
Kiss Júlia (Mária)
és Szilágyi László
(Ivó)

2. kép
Szabó István (Túri
Pál) és Kiss Júlia
(Mária)

3. kép
Az „Elítéltek“
szereplői, a szerző,
a rendező
s a Magyar
Dráma igazgatója

Vidjet ćemo i naš prvi balet

Első, önálló balett-bemutatónk

Stare mitologije i legende rado su pripisivale božanstvima postanak raznih umjetnosti, koje su se stvarno razvile iz urođenih sklonosti čovječje naravi i životnih uslova. Upravo plesna umjetnost dokazuje nam to najočitiše, jer i danas, kad se ples tako visoko podigao i u formalnom i u sadržajnom pogledu, još uvijek možemo u dnevnom životu promatrati njegove prve, iskonske manifestacije.

To je u prvom redu potreba svakog živog bića, ne samo čovjeka, da naročitim pokretima daje oduška nekim svojim stanjima. Dijete, koje još ne zna ni hodati, osjeća potrebu da poskoči, da zaigra, ispoljavajući naćonski neko uzbuđenje, a čak i životinje izvode ponekad ne samo „skokove radosti“ nego i prave plesne figure, — na pr. golub ili pijetao, kad udvaraju svojoj izabranici. Uz te najosnovnije forme plesa živi danas i, nazovimo ga tako, kolektivni ples, kad se jedna zajednica udružuje u plesu da unese neku promjenu u dnevni život i izrazi svoju povezanost u tom doživljaju: to su na primjer plesovi našeg folklora. A u isti mah, na pozornicama naših kazališta prikazuju se publici plesovi, kojima nije više svrha kolektivno sudje-

Az ősi mitológia és legendák, a művészetek keletkezését szívesen tulajdonították isteni eredetűnek, bárha azok a veleszületett emberi adottságokból és az életfeltételekből származtak. Különösen a táncművészet az a művészi megnyilatkozás, mely kézzelfoghatóan igazolja ezt, ennek a tételnek valódiságát és igazságát és bármennyire is magasra emelkedett ma már ez a művészet, formai és tartalmi szempontból, mégis megnyilatkozik benne az igazi, az ősi, az eredeti.

Minden élőlénynek, nem csak az embernek, szüksége van arra, hogy hangulatait, belső állapotát bizonyos mozdulatokkal fejezze ki. A gyermek, bár még jární sem tud, izgatottságát és lelki felindultságát elevenebb mozdulatokkal fejezi ki, mint maga az egyszerű járás, sőt az állatok is, amikor több, mint „örömteli mozdulatokat“ végeznek, a galamb, vagy a kakas, mikor kiválasztottjának udvarol. A tánc magasabb formája az u. n. kollektiv tánc, amikor egy közösség táncba tömörül, hogy így adjon kifejezést élménybeli egybetartozásának, a folklor. Ugyanakkor színpadainkon megnyilatkozik egy másik tánc is, melynek célja többé nem a kollektiv, hanem

Slike gore: Članice baleta Edita Anau i Bojka Krnjajski u Chopinovom „Notturmu“
A fenti képek: Anau-Edith és Krnjajski Bojka a balett tagjai Chopin „Nocturjében“

lovanje, već umjetničko ostvarenje. Ta tri oblika plesa, koja paralelno postoje još i danas (spontano — animalni, kolektivno — socijalni i artističko — spektakularni) rezimiraju ukratko čitavu povijest plesa, te najstarije umjetnosti, kojoj se počeci gube u samom osvitu kulturnih nastojanja čovjeka.

Prvotna potreba da se izraze svojim tijelom, kao najneposrednijim instrumentom, neka pojedinačna ili skupna raspoloženja (lična radost lovca ili veselost zajednice zbog pobjede ili uspjelog lova itd.) obogaćuje se pomalo novim sadržajima, koje će čovjek izraziti pokretima. „Ples“ vrlo davno postaje sastavni, često i pretežni dio, kulta viših sila, koje čovjek (kao što još i danas rade razni primitivni narodi) — pokušava umilostiviti plesom, ilustrirajući simboličkim pokretima svojstva, odnosno mit, dotičnog božanstva ili ono što od njega želi postići. To su tzv. magični ili liturgijski plesovi. (Slično tome niču i „životinjski“ plesovi, na pr. oni, kojima praznovjerni primitivac lovac želi ublažiti „duh“ pogubljene životinje, da mu se ne osveti, pa pleše

a umjetničko ostvarenje. Ta tri oblika plesa, koja paralelno postoje još i danas (spontano — animalni, kolektivno — socijalni i artističko — spektakularni) rezimiraju ukratko čitavu povijest plesa, te najstarije umjetnosti, kojoj se počeci gube u samom osvitu kulturnih nastojanja čovjeka.

Prvotna potreba da se izraze svojim tijelom, kao najneposrednijim instrumentom, neka pojedinačna ili skupna raspoloženja (lična radost lovca ili veselost zajednice zbog pobjede ili uspjelog lova itd.) obogaćuje se pomalo novim sadržajima, koje će čovjek izraziti pokretima. „Ples“ vrlo davno postaje sastavni, često i pretežni dio, kulta viših sila, koje čovjek (kao što još i danas rade razni primitivni narodi) — pokušava umilostiviti plesom, ilustrirajući simboličkim pokretima svojstva, odnosno mit, dotičnog božanstva ili ono što od njega želi postići. To su tzv. magični ili liturgijski plesovi. (Slično tome niču i „životinjski“ plesovi, na pr. oni, kojima praznovjerni primitivac lovac želi ublažiti „duh“ pogubljene životinje, da mu se ne osveti, pa pleše

a mívészi megnyilatkozás. A táncnak ez a három formája, ez a három féle megnyilatkozása, (spontán-animális kollektiv-szociális és'artistikus-spektakuláris) jelképezik tulajdonképen röviden a tánc egész történelmét, melynek gyökerei az emberi kultúrtörékvések hajnalába nyúlnak vissza.

Az elsődleges szükségéret, hogy testmozgással, mint a legközvetlenebb kifejező eszközzel megnyilatkozzon valamely egyéni vagy tömeges hangulat (a vadász egyéni, vagy a közösség együttes öröme a jó vadászat eredménye felett) lassan új tartalommal gazdagodik, melyet az ember új és új mozdulatokkal fejez ki.

A „Tánc“ már ősidők óta alkotó, túlnyomóan szerves része és megnyilatkozása a felsőbb erők kultuszának, melyet az ember — mint még ma is egyes primitív népeknél — enyhíteni akar táncsal, szimbolikus mozdulatokkal illusztrálva az illető istenség tulajdonágait, kívánalmait, vagy azt, amit Ő, az ember akar nála, az istenségnél elérni. (Mágikus v. liturgikus táncok!) Így születtek meg az ilyen felfogásban hasonló „állati“ táncok,

Prima balerina Anda Arandelović u Chopinovom „Notturmu“
Angya Arangyelovity prima balerina Chopin „Noturn-jében“

Prima balerina Anda Aranđelović (u sredini) i baletni ansambl plešu Chopinov „Valse brillante“ Angya Arangyelovity primabalerina (középen) és a balettegyüttes Chopin „Valse brillante“

oponašajući njezine pokrete. A, budući da je ples prvi od svih umjetnosti formulirao ritam (pravilno, prirodno uslovljeno izmjenjivanje suprotnosti, dana i noći, ljeta i zime, brzine i sporosti, napetosti i labavosti, napora i odmora), spontano je i ritam rada, odnosno organizirati pokreti obavljanja prvih proizvodnih načina (sjetve, žetve itd.) ubrzo izazvao ples, koji je taj rad u neku ruku „stilizirao“ kako se to danas kaže.

Tokom stoljeća, uporedo s usponom opće kulture, ples se razvijao i sve više raščlanjivao u dvije grane: ples, kojemu je svrha da čitavu jednu skupinu običnih ljudi povuče u vrtlog aktivnog izvođenja plesa kao sastavnog dijela socijalnog života i ples, koji izvode samo više ili manje brojni pojedinci, obdareni naročitim plesnim talentom i specijalizirani u tehničkim rafiniranostima, dok većina kolektiva ostaje izvan igre kao gledalac.

U prvi red možemo ubrojiti sve narodne plesove, kojima najširi slojevi popraćuju neke momente života zajednice, stvaraju sebi predah i razonodu u radu, ili slave neki naročiti događaj, zatim, recimo, vjerske ili crkvene plesove, koje su u bogoslužje upletale sve religije i kultovi od najstarijih vremena, pa do naših dana. (U katoličkim crkvama nekih krajeva ima toga vjerojatno još uvijek.)

Sve većim separiranjem uskog kruga privilegiranih slojeva od mase, ples sa polja i trgova prelazi pomalo u palače i

melyekkel a primitív vadász kívánta kiengesztelni az elejtett állat szellemét, nehogy az bosszút álljon rajta.

Tehát, mivel a tánc a művészetek közül elsőnek formálta meg a ritmust (a természetből vett tartalmával, az ellentétek, a nap és éj, nyár és tél, a gyors és lassú, a feszültség és elernyedtség váltakozásával), ezért van az, hogy a munka ritmusa (a vetés, aratás stb.) oly gyorsan táncformát öltött, vagyis ahogy ma mondjuk, stilizálta a munkát.

Századok múltával, az általános kultúra emelkedésével fejlődött és oszlott két csoportra a tánc is: a tánc, melynek az a célja, hogy emberek tömegét bevonja egy mozdulat aktivitásba, aktív tánckivítelezésbe, mint a közös élet alkotó megnyilvánulásába és az a tánc, melyet egy vagy kevéssel több különös tánctehetséggel és tehnikai kifinomultsággal megáldott egyén ad elő, míg a kollektív a táncon kívül marad, mint nézőközönség.

Az első csoportba sorolhatjuk az összes népi táncokat, melyekkel a legszélesebb tömegek nyilvánítják ki a közösség életjelenségét, teremtenek maguknak lélekzétvételnyi időt, szórakozást munkájukban, vagy ünnepelnek valamilyen különös eseményt, továbbá a vallási, vagy templomi táncokat, melyekkel az istentiszteletekbe szőtték bele a kultúra árnyalatait a legrégebb időktől a napjainkig.

Kedvezményesebb rétegek mind erősebb elzárkózottsága folytán, a tánc, a

dvorove, ali ipak zadržava svoj karakter općeg plesa svih, ili bar većine prisutnih, kao što se to prakticira na našim igrankama. Vremena su tom „društvenom“ plesu donosila redom nove oblike, od kakve „bassa danza“ XIII. stoljeća, pa do valcera ili sambe naših plesnih dvorana.

Bogatiji i zanimljiviji je razvoj druge grane, plesa — spektakla. Plesači specijalisti bili su od davnine poznati i cijenjeni, ali pravi zametak današnjem „baletu“, — ako tim nazivom laički obuhvatimo svaki umjetnički ples, — nalazimo tek u raskošnim prikazivanjima francuskog kraljevskog dvora u XVII. stoljeću, kad — ne obazirući se na bijedu mase, u kojoj već tinja iskra revolta, — sam kralj sa svojim odličnicima stupa u kolo profesionalnih plesača izvodeći plesne prikaze s vilama, pastirima, mitološkim bićima, sve u okviru bajoslovne kostimno-dekorske opreme i rafinirane plesne tehnike, koja sve više teži virtuoznoj dotjeranosti pokreta, nego li tome, da se plesom nešto izrazi. Iz ove težnje formiralo se u XVII. vijeku glasovitih pet pozicija, t.j. osnovnih stavova tijela u plesu, koji su do danas ostali bazom takozvanog „klasičnog“ baleta, u kojima, danas kao i prije više stoljeća, plesačica hoda na vršcima prstiju, lebdi kroz zrak u oblaku čipkastih sukanja i smiješi se stereotipnim smiješkom, prkoseći svojom tehničkom vještinom svim zakonima prirodnog kretanja ljudskog tijela. Mnoga imena ovjekovječila su se na području tog klasičnog baleta, kao plesači i koreografi, oduševljavajući tisuće gledalaca svih kulturnih sredina, ali sam karakter „baleta“ nije se mnogo mijenjao ni onda, kad su veliki majstori ruskog baleta XIX. stoljeća okružili plesača orijentalnom raskoši, a plesu pridodali pomalo akrobatske ekshibicije i „karakterno“ sjenčanje likova.

Značajan preokret u baletu došao je do izražaja uglavnom između dva rata. Ne možemo ovdje ni nabrojiti teoretičare, koreografe i muzičare, koji su te reforme pripravili i ostvarili (Fokin, Duncan, Dalcrope, Laban), no natuknimo barem, za čim su oni išli: osloboditi tijelo ne samo trikoa, papuča s tvrdim vrhom i šablonskih

međokról és terekról lassan behúzódik a palotákba és udvarokba, de mégis megtartja közösségi jellegzetességét, vagy abban legalább is a jelenlévők nagyobb része részt vesz. Ezeknek a „társaságbeli“ táncoknak az idők újabb és újabb formákat adtak, kezdve a XIII. század „bassa danza“-jától a mi tánctermeink valcer vagy samba mozdulataiig.

Gazdagabb és érdekesebb a tánc másik csoportjának fejlődése. A táncszakemberek, specialisták, régtől fogva ismeretesek és nagybecsültek voltak, de a mai „balett“ első magvát csak a XVII. század gazdagon díszes francia királyi udvaraiban találjuk meg. Nem törődve a tömegek nyomorával, melynek rongyai alatt már ott izzik a tiltakozás szikrája, maga a király is beáll a hivatásos táncosok csoportjába, amely tündérek, pásztorok, mithológiai alakok kosztüm és díszlet cicomáival, raffinált tánctechnikával, inkább törekszik a mozdulatok virtuóz tökéletesítésére, mint a tánc kifejező erejének feltárására. Ebből a törekvésekből alakult ki a XVII. század híres „öt pozíció“-ja, a testnek a táncban

Radomir Milošević (kao Veliki vrač u „Winnetou“), redatelj i koreograf „Divertissementa“
Radomir Milošević (a „Winnetou-ban“ mint a nagy varázsló) „Divertissement“ rendezője és koreografja

suknjica, nego i stege ograničenih i izvještčenih pokreta klasične tehnike, a pro-naći plesne kretnje, koje će se razviti iz prirodnih, nesputanih gibanja tijela, i koje će moći izraziti neki sadržaj (dublje čuvstven, misaon, dramatičan, satiričan), a ne samo pokazati dražest i vještinu plesnog umjetnika.

Danas u svijetu paralelno teku obje struje i tendencije: klasični balet, fiksiran u svojoj estetskoj i formalnoj koncepciji, koja se ne mijenja, i moderni izražajni ples, koji neprestano traži nove putove, nove forme plesnog izraza i nove sadržaje blize životu, težnjama i problemima sadašnjice. Vrlo znatan udio u osvježavanju plesa novim sokovima pruža folklor, neiscrpivo vrelo plesnih pobuda i sadržajnih inspiracija.

Uvid u te razne težnje suvremene plesne umjetnosti pružit će subotičkoj publici prvo samo stalno veče, divertissement, baleta Narodnog pozorišta, koje predstavlja značajan događaj u razvoju samog kazališta i u proširivanju kulturnih vidika naše sredine uopće.

V. R.

OLUJA

Drama u 5 činova Napisao: A. N. Ostrovski

Redatelj: Lajčo Lendvai

Scenograf: Andra De Negri

Asistent režije: Marko Tasić

Slikar izvođač: Pavle Petrik

L I C A :

Pavle Prokofijević	
Dikoj, trgovac . . .	Rudolf Opolski
Boris Grigorijević,	
njegov nećak . . .	Nikola Jovanović
Marfa Ignatijevna	
Kabanova, udovica	Slava Bulgakov
Tihon Ivanović-Kabanov,	
njen sin . . .	Antun Kujavec
Katerina, njegova žena	Jelisaveta Kovačević
Varvara, Tihonova	
sestra . . .	Katarina Bačlija
Kuligin, sitni građanin	
amater mehaničar	Miloš Jojkić
Vanja Kudrjaš, trgovački	
pomoćnik . . .	Drađan Petrović
Šapkin, sitni građanin	Marko Tasić
Fekluš, hodočasnica	Klara Pejić
Glaše, služavka kod	
Kabanovih . . .	Ankica Devčić
Gospođa s dva lakeja	Miša Paraskijević

való alaptartása, mely ma is alapját képezi az ú. n. „klasszikus balett“-nak. Ezekben ma ugyanúgy, mint sok századdal ezelőtt a táncos, az újjai hegyén jár, csipkés szoknyák felhőjében libeg a levegőben, mosolyog stereotip mosollyal és technikai felkészültségével dacol az emberi test minden természetes mozgástörvényével.

A klasszikus balett terén sok-sok név írta be magát a halhatatlanok közé, táncosok és koreográfusok, akik ezeket ragadtak magukkal a lelkesedésbe, de a balett lényege nem változott még abban sem, mikor az orosz balett nagymesterei a XIX. században a táncost eredeti fényűzéssel, akrobatikus teljesítményekkel és alakjának „karakterisztikus“ kiemelésével díszítették fel.

A balett fejlődésében a két háború között jelentős fordulat állt be. Talán fel sem tudnánk sorolni mindazokat a teoretikusokat, koreográfokat és zeneszerzőket, akik előkészítették és megvalósították e reformokat (Fokin, Duncan, Dale-roze, Laban). Nézzük csak, mi vezérelte e reformátorokat: a testet megszabadítani a sablonos trikótól, szoknyácskától és a kemény orrú cipőcskétől, a klasszikus technika mozdulatainak hamis és korlátolt abroncsaitól s ugyanakkor olyan táncmozdulatokat találni, amelyek a természetes testhajlatokból kiindulva valamely tartalom kifejezéséhez vezetnek (mélyebb érzelmi, drámai, satirikus gondolat) és nemcsak a táncművész báját és ügyességét mutatja.

A mai művészi világban párhuzamosan halad a két áramlat: a klasszikus balett az ő rögzített esztétikai és formai koncepciójával, mely változatlan és a modern kifejező tánc, amely állandóan új utakat, új formái kifejezéseket és új tartalmat keres, mely az élethez, a mai törekvésekhez és problémákhoz közel áll.

A Népszínház első önálló balett estje tehát betekintést nyújt a szabadkai közönségnek a mai táncművészet különböző törekvési formáiba, ami igen jelentős esemény egyrészt a színház fejlődésében, másrészt kulturánk láthatárának kibővítésében.

V. R. ford. P. L.

WINNETOU

Putopis KARLA MAYA

Dramatizirao u 7 slika Branko Špoljar

Redatelj: Rudolf Opolski

Inscenacija: Mađar Zoltan

L I C A:

Old Shatterhand	Rudolf Opolski
Winnetou	Josip Bajić
Inču-Čuna, poglavica plemena Apaša, otac Winnetoua	Dragan Petrović
Nčo-Či, njegova kćerka	Mihajlo Jančikin
Klekih-Petra, učitelj plemena Apaša, bijelac	Giza Katančić
Sam Hawken	S-ša Vojtov
Tangua, poglavica plemena Kiowa	Geza Kopunović
Mr. Henry, puškar	Žarko Velicki
Mr. Bancrost, inženjer	Peter Vrtipraški
Rattler	Vaso Zorkić
I. Mjernik	Marko Tasić
II. Mjernik	Lj bo Teodorović
	Nikola Jovanović

Slike s lijeva na desno gore:

Mihajlo Jančikin
Giza Katančić i
Rudolf Opolski,

u sredini:

Dragan Petrović,

dolje:

Marko Tasić
Žarko Velicki i
Vaso Zorkić,

KIDŐLT A MÁJUSFA

SULHÓF JÓZSEF 3 FELVONÁSOS NÉPSZINMŰVE

Ismét vajdasági magyar szerző művét vette műsorára a magyar együttes. Sulhóf József *Kidőlt a májusfa* című 3 felvonásos népszinművének bemutatójára készülnek a színészek. A szerző igen érdekes témát dolgozott fel ebben a színpadi munkájában. Az egyes mellékcelemek mellett a legfőbb cselekménye a darabnak: harc a babona ellen. Nagy szükség van erre a harcra, mert sajnos manapság is se szeri se száma nincsen a nép között uralkodó babonás szokásoknak. Ha valamelyik faluban nagy a gyermekhalandóság, egész biztosan valami babonáskodás az ok és ha tüzetes vizsgálatot indítanak, megtalálhatják az okot.

Garay Béla, a rendező

Az ország egyes falvaiban még mindig az a felfogás uralkodik: „minek a gyerek?” — csak kenyeret fogyaszt. A baranyai hegyvidék falvaiban nemrégiben is még az „egyke” rendszer uralkodott, hogy a földet ne kelljen több gyerek között megosztani, hanem a birtok egyben maradjon. Az elmúlt rendszerekben tudatlanságban és elnyomatásban nevelt tömegek keserves életének és pusztulásának letagadhatatlan drámai bizonyítékai ezek a felfogások.

Sulhóf József, a szerző

Majdnem minden faluban akadt, — sőt még ma is akad — javasasszony, aki segített ezeknek a tévfelfogásoknak terjesztésében, segített abban, hogy a nem kívánatos gyerek ne lássa meg a napvilágot. Ha mégis megszületett, akkor a munkába menés előtt az anya — rendszerint valamelyik javasasszony tanácsára — mákfejből főzött teával altatta el a gyermeket. Nem gondolt arra, hogy ez a mérge megöli az értelmet és esetleg megöli a gyermeket. Ha valamelyik menyecske körül eredményesen legyeskedett a csinos udvarló, akadt javasasszony, aki valami szerrel elősegítette, hogy a szerelmesek útjában levő férj lassú sorvadásba essen és elköltözzék ebből az árnyékvilágból . . .

R. Fazekas Piri (Katica)

Ezt a témát dolgozta fel éles szemmel a szerző és a darab tengelyébe Évát a javasasszonyt helyezte, aki uralkodik az egész falun. Rettegnek tőle, mert befolyása van a hatóságoknál, jólkereső asszony, aki pénzének hatalmával még a jegyző és csendőrök bizalmát is élvezzi.

Ebben a darabban helyén van minden szó. Nem mond többet egy gondolatnyival sem, mint amennyit kell. De kevesebbet sem. Szinte számtani pontossággal építi fel a jeleneteket, párbeszédet, a mondatokat. És ezek a jelenetek, párbeszédok és mondatok robbannak, még pedig a kellő pillanatban A történetet kedves kis szerelmi hármassal

Vujkov Géza (Gombos gazda)

tette változatossá és bájosá a szerző, amelyben a gazdag leány és szegényfiu, kocsmáros lány és gazdag fiu, majd a szegény napszámos családból származó leány és a fiatal tanító találják egymásra. Ahogy ezeket a jeleneteket megírta, ahogy alakjait mozgatja, az csupa játékos gazdagság. Amit más színpadi író nagy színpadi tirádákban mondana el, azt ő simán és röviden fejezi ki.

A színészek valamennyien rég láttott szeretettel és odaadással készülnek a szép feladatra, akiknek élén jár Cseh Mária a javasasszony szerepében, valamint R. Fazekas Piri, Katica a gazdag

(Folytatás a 18 oldalon)

Kidölt a májusfa . . .

Énekes népszínmű 3 felvonásban

Írták: Sulhóf József

Karmester: Bermel Miklós

Rendező: Garay Béla

Diszlettervező: Magyar Zoltán

Személyek:

Gombos gazda	Vujkov Géza
Lidi, a felesége	Juhász Anna
Katica, a leányuk	R. Fazekas Piri
Pista, a szolgájuk	Gyapjas István
Özvegy Sósne, gazdag parasztasszony	Balázs Janka
Ferko, a fia	Versegi József
Huszág Dani, napszá- moslegény	Godányi Zoltán
Eszti, a húga	K. Szkala Jolán
Zala, tanító	Fejes György
Kocsmáros	Sántha Sándor
Ida, a leánya	B. rátkai Márta
Éva, javasasszony	Sz. Cseh Mária
Rónai, vándorcirkusz igazgató	Remete Károly
Bakter	Szabó István
Karcsi } Borzas } parasztnézsek	Forgács József
1) }	Katri Nelli
2) } asszony	Kiss Julia
3) }	Pálfi Margit

Történik: az 1930-as évek elején
egy dunamenti faluban

Godányi Zoltán (Huszág Dani)

Nekoliko riječi o režiji „Traviate“

5. I. 1953. u Narodnom pozorištu u Subotici prvi put je izvedena „Traviata“, romantična opera od G. Verdi-a. Libretto je napisao Piave po romanu „Dama s kamelijama“ od Dumas-a sina.

Poznato je da je ova opera na premijeri 6. III. 1853. propala, ali je već iduće godine počela svoj trijumfalni put, ne samo po Italiji, nego i po cijeloj Evropi. U Zagrebu davana je 1879., a u Beogradu 1923., najzad u Subotici 5. I. 1953, gotovo 100 godina poslije prve izvedbe.

U inscenaciji (scenograf De Negri Andra) odstupilo se od dosadašnjih stereotipnih šablona. Osim posljednje slike (IV. čin) cijela je opera scenski postavljena u zavjesama. Prva slika (I. čin) predstavlja zimsku baštu, druga slika se odigrava na verandi ljetnikovca u blizini Pariza, treća u salonu, a četvrta u sobici osiromašene, na smrt bolesne Violette.

Namjera redatelja bila je da se karakter intimnosti ne izgubi: da pompeznost i izvještačenost isčezne; da u prvi plan stupi prirodno izgovorena i pjevana riječ, muzički izvajana, frazeološki logična, odgovarajućim gestom praćena.

Ja se nadam, da će ova opera na subotičkoj pozornici, gdje se zahvaljujući rukovodstvu Opere, osjećati sve viši i viši umjetnički uspon, udomiti i učvrstiti u redovnom osnovnom repertoar-u.

Jelka Asić u ulozi „Violette“

Najzad, kao redatelj „Traviate“ u Subotici, moram konstatirati, da su Uprava pozorišta, kao i cjelokupni pozorišni kolektiv, uložili maksimum truda i raspoloživih materijalnih sredstava, da se ovo Verdi-evo remek-djelo što bolje izvede.
Novi Sad, 22. I. 1953 god.

RUDOLF ERTL, prof.

Aleksandar Marinković u ulozi „Alfreda Germonta“

TRAVIATA

Opera u 3 čina (4 slike)

Libretto napisao: Francesco Maria Piave

Muzika: Giuseppe Verdi

Dirigent: Borislav Pašćan

Redatelj: Rudolf Ertl

Scenograf: Andrija De Negri

L I C A

Violetta Valery	Jelka Asić
Flora Bervoix	Ana Ivanišević
Annina	Analiza Mezei
Alfred Germont	Aleksandar Marinković
Giorgio Germont	Dragutin Margetić
Gaston	Bela Tikvicki
Barun Douphol	Josip Poka
Markiz d' Obigny	Antun Crnjaković
Doktor Grenvil	Janoš Nadai
Sluga kod Flore	Petar Kopunović
	Matija Merković

Kako je nastala opera „Dužijanca“

Ansambli naše Opere počeo je s uvježbavanjem prve bunjevačke opere „Dužijanca“. Tim povodom donosimo iz pera kompozitora i autora libretta slijedeći članak:

Prvi zametak opere „Dužijanca“ potječe iz godine 1938. Tada sam komponirao melodiju sadašnjeg dueta Blaška i Ruže u drugom činu svoje opere i stvorio muzički motiv grada Subotice. Gotovo deset godina je prošlo, dok nisam nastavio izgradnju „Dužijanca“. U ljetu 1947. pozvan sam bio od zagrebačke Radio-stanice, da na temu jednog narodnog običaja komponiram djelo, koje bi moglo biti i koncertno i scenski izvedeno s trajanjem od po prilici pola sata. Odmah sam izabrao za temu bunjevačku dužijancu kao tipičan žetveni običaj, koncipirao oveće muzičko djelo u obliku

kantate i nazvao ga „Žetelačka suite“ („Dožejanica“).

To djelo načinjeno je od 4 stavka: Žetelačka predigra, Radost risara, Žitni vinac i Bunjevački ples. Prva dva stavka bila su gotova krajem 1947. a druga dva u prvim mjesecima 1948. Prva radio-izvedba „Žetelačke suite“ bila je 13. VII.

„Traviata“ — Aleksanda Marinković (A. Germont) i Jelka Asić (Violetta)

1948. s uspjehom, koji je oduševio i izvođače i slušatelje tako, da sam s više strana bio upozoren, kako se u tom djelu očituju elementi za operu. I otada me zaokupljala misao, da stvorim prvu bunjevačku operu, do čega je i došlo u godini 1952.

Opera „Dužijanca“ ima dva čina i međuigru (intermezzo). Njena radnja događa se u žetvi na bunjevačkom salašu: prvi čin u rano jutro na početku žetve, a drugi čin poslije podne na svršetku žetve, koja završava proslavom žetve, dužijancom, u velikoj baletnoj sceni. Oko glavnih osoba opere — bandašice Ruže i bandaša Blaška — razvija se mali zaplet radnje, u kojem sudjeluje osobito čoban Stipe unoseći u scensko zbivanje vedri elemenat s primjesama komike.

„Traviata“
Jelka Asić (Violetta) i Bela Tikvicki (G Germont)

Lik djevojke Ranke personificira ljubav prema Bačkoj. Ostala lica samo su dio kolektiva, koji reprezentira bunjevački salaš i žetvu. „Dužijanca“ je masovna opera, kako je to i prirodno, kad se radi o žetvi, u kojoj sudjeluje velika skupina risara i risaruša. Zato su zborovi pretežni nosioci muzičke radnje

Sama bit i sadržaj opere tražili su, da njena muzika bude u folklornom stilu. To je uvjetovano i bunjevačkim žetvenim običajem, koji je uzet kao okvir opere. A budući da sam imao pred očima najšire slojeve publike, za koje želim, da ovu prvu bunjevačku operu prigrle kao svoju, nastojao sam u melodijskom i u svem ostalom muzičkom izražaju biti što jednostavniji i što razumljiviji. Nisam izbjegavao ni imitaciju narodne popijevke, samo da glazbu opere što više približim srcu onih slušatelja, kojima će možda ovo biti prva shvatljiva opera.

Već prva dva takta uvertire najavljuju jedan od glavnih muzičkih motiva opere, motiv bunjevačkog momačkoga kola. Na tom motivu izgrađena je cijela završna baletna scena, u kojoj se uz ples i pjesmu te uz obred predaje žitnog vinca odigrava proslava žetve. I drugi su motivi, na kojima je građena glazba „Dužijance“, folklornog porijekla, od kojeg se ponešto udaljuje samo motiv ljubavi Ruže i Blaška (prva Ružina arija u 1. činu te osobito u odlomku međuigre,

Ana Ivanišević u ulozi Flore Bervoix („Traviata“)

kad čoban Stipa pjeva o ljubavi). Kad se prvi put spominje Ranka kao varošanka, orkestar se javlja sa svečanim motivom Subotice, kojoj je i posvećeno ovo prvo bunjevačko censko muzičkos djelo.

Partitura opere „Dužijance“ opseže 250 stranica, na kojima je zgrnut velik rad, izvršen često s golemim naporom. Smisao tog rada i ostvarenog djela jest velika ljubav prema rođenoj bačkoj grudi i prema narodu, koji na njoj živi.

Josip Andrić

Obavijest Uredništva

Radi velike potražnje, našeg časopisa, kao i radi, iznimne važnosti narednih premijera „Naša pozornica“ izlazi ovog mjeseca dva puta. Slijedeći broj izići će 15. feb. 1953. god. povodom svečanih premijera Shakespeareovih komedija: „Vesele žene Windsorske“ i „Ukroćene goropadnice“

Szerkesztőségünk felhívása olvasóinkhoz

Tekintettel a nagy keresettségre, valamint következő bemutatóink kivételes jelentőségére, a „Színpadunk“ e hóban kétszer jelenik meg. A következő szám Shakespeare két vígjátékának: a „Windsori víg nők“ és a „Makrancos hölgy“ ünnepi bemutatóik alkalmából, 1953 február 15-én jelenik meg.

Završni prizor iz opere „Traviata“

Kecsmeregi
társulata
az országuton
3-ik kép

„A NEMZET NAPSZÁMOSAI“

Vas Gereben hasoncímű regényéből
Irtta MAMUZZSICH ISTVÁN:
Rendező: MAMUZZSICH ISTVÁN
Diszlettervező: MAGYAR ZOLTÁN

2-ik kép: Szabó János, Czehe Gusztáv
és Fejes György

Az 5-ik kép: Fogadási jelenet

Slike u ovom broju
foto „BERTA“

Jelenet az előjátékból

2-ik kép: Czehe Gusztáv
és K. Szkala Jolán

Sadržaj točaka „Baletskog divertissementa“

„Notturmo“ i „Valse brillante“ od Chopina

Po lakoj i divnoj Chopinovoj muzici razdragana i razigrana vilinska bića Silfide trče u svojim lepršavim haljinama, tražeći svog princa. Kad ga nađu igraju veselo s njime i u vrtlogu briljantnog valcera daju oduška svojoj sreći.

„Valse triste“ („Smrt ranjenika“)
od J. Sibeliusa

U smrtnom hropcu ranjenik traži spas od smrti i bolova, ali klone i u polusvijesti vidi smrt, koja ga muči i od koje ne može da pobjegne, zatim majku, dvije djevojke, koje mu liječe rane i napajaju ga vodom. Gledajući život, ranjenik se pridiže, ali smrt se vraća. Okružen svojim vizijama on u mukama izdiše.

Mađarska „Rapsodija“ od F. Liszta

Momci i djevojke sastaju se na bunaru radujući se mladosti i životu, zbližuju se u ljubavi i odlaze sretni u ritmu čardaša.

„Igra satova“ iz opere „Gioconda“
od Pochinelli-a

Ovim varijacijama prvaci baleta prikazuju kulminaciju visoke tehnike svoje

umjetnosti: u ponoć iz začaranog sata izlaze kraljica noći i začarani princ i igraju svoj ples.

„Seoska idila“ od Milana Asića

Seoski don Juan udvarao je svim seoskim djevojkama, a nije ostavljao na miru ni raspuštenice ni udovice.

Kako je prošao, vidjet ćete!

„Priče iz bečke šume“ od Straussa

Jutro u šumi, prolaznici, djeca, zaljubljeni parovi i jedna mala ljubavna idila. Mladi raskalašeni grof šetajući se po šumi sa svojim prijateljem, u lovu na fazane, naide na divno stvorenje, u koje se zaljubljuje. Dalje se šumom redaju slike uobičajene na šetalištu u nasmijano sunčano jutro.

„Bolero“ od Ravela

Dok narod mirno spava, prikrade se usred noći demon, ne želeći dobro nikome, budi vođu naroda i omadija ga svojim zlim očima i kretnjama. Ovaj prozire zlo, uviđa propast svoga naroda, odupire se, ali bezuspješno, jer demon svlada i boginju zaštitnicu tog naroda, da sam postane pobjednikom.

(Folytatás a 13 oldalról)

leány szerepében. Az ő egyszerű szavai mély érzéseket keltenek a nézőben. Cseh Mária mint Éva javasasszony vésztkárogo és átkot lihegő jelenetei lelketdöbentőek. Sánta Sándor kocsmárosa élethű alakításnak készül, aki mellett Fejes György, Godányi Zoltán és Versegi József az előadás remek figuráinak igérkeznek. Helyszüke miatt nem sorolhatók fel az összes szereplők de lelkes munkálkodásuk biztosítékai a sikernek.

A rendezés igyekszik a népszínháznak megadni azt a formát, amely a falut olyannak mutatja be, mint amilyen valóban. Sem a díszletezésben sem a ruhák kiállításban nem változik a darab kiállításba kívánczó álnépünnepélyé és nem álparasztok mozgatásával igyekszik sikert csiholni. Az a törekvés, hogy a darabban szereplő alakok hús és vérből

faragott emberek legyenek, akik mondani-valójukban nem a külsőségekre helyezik a főszűlyt, hanem a lélekre, amely ebben a műfajban épenolyan fontos, mint bármilyen más drámában.

Garay Béla

HUSZONNÉGY PIROS RÓZSA

Vígjáték 3 felvonásban

Ira: Aldo Benedetti

Fordította: Herceg János

Rendező: Virágh Mihály

Díszlettervező: A. De Negri

S z e r e p l ő k:

Albertó Veranni, mérnök . . . Szilágyi László
Marina a felesége . . . Ferenczi Ibi
Tomaso Savelli, ügyvéd . . . Fejes György
Rosina, szobalány . . . K. Skala Jolán

Ügyelő: Sulyok Tibor

Súgó: Eibensűtz Rózsi

Kolektiv tvornice bicikla „Partizan“

često otkupljuje naše predstave

Razgovor s njima...

Posljednja slika opere N. Š. Zrinski, pjevači i orkestar izvode poznatu koračnicu „U boj, u boj“... Još se zvuci nisu stišali, kad je odjeknuo aplauz. Ova predstava bila je otkupljena za radnički kolektiv tvornice „Partizan“.

Na izlasku iz gledališta sreli smo direktora druga Tormu i zamolili ga da nam nešto kaže o kolektivnom otkupljivanju poz. predstava, koje u posljednje vrijeme prakticira njegovo preduzeće.

U kratkom razgovoru s njim, doznali smo da on i radnički savjet čine sve, kako bi se poboljšao društveni život radnika. Pored ostalog, rekao je da je izdvojena prilična suma iz fonda za samoraspolaganje, kako bi se završila zgrada za priredbe.

Pri opraštanju, izrazili smo želju da čujemo mišljenje radnika: Odgovorio je: „To je bar lako, sutra nas posjetite u tvornici“.

I pošli smo...

Tišinu tvorničkog dvorišta poremetilo je muklo zujanje strugova, kada smo otvorili vrata hale i stupili u nju. S namjerom da čujemo mišljenje radnika o pozorištu i repertoaru, zaustavili smo se pored prvog struga, za kojim je radio 54 godišnji radnik Huszar Elemir.

— Interesira nas, da li odlazite u pozorište.

— Kako da ne! Glasio je odgovor. Baš sam ovoga puta bio na sve tri priredbe, koje je otkupila naša podružnica. Nemojte misliti da sam odgovorio na osnovu posljednjih posjeta. Ne, ja redovno gledam predstave Hrvatske i Mađarske drame.

— Kako su Vam se dopale posljednje koje ste gledali?

— Koncerat opernih arija me oduševio. Mislim, da je to najbolji način na koji se opera može približiti širim masama. Iza toga smo slušali N. Š. Zrinskog. Bila nam je pristupačnija.

— Koje pjevače volite slušati?

— Od svih odvajam Asičku, Tikvickog i Nemeta.

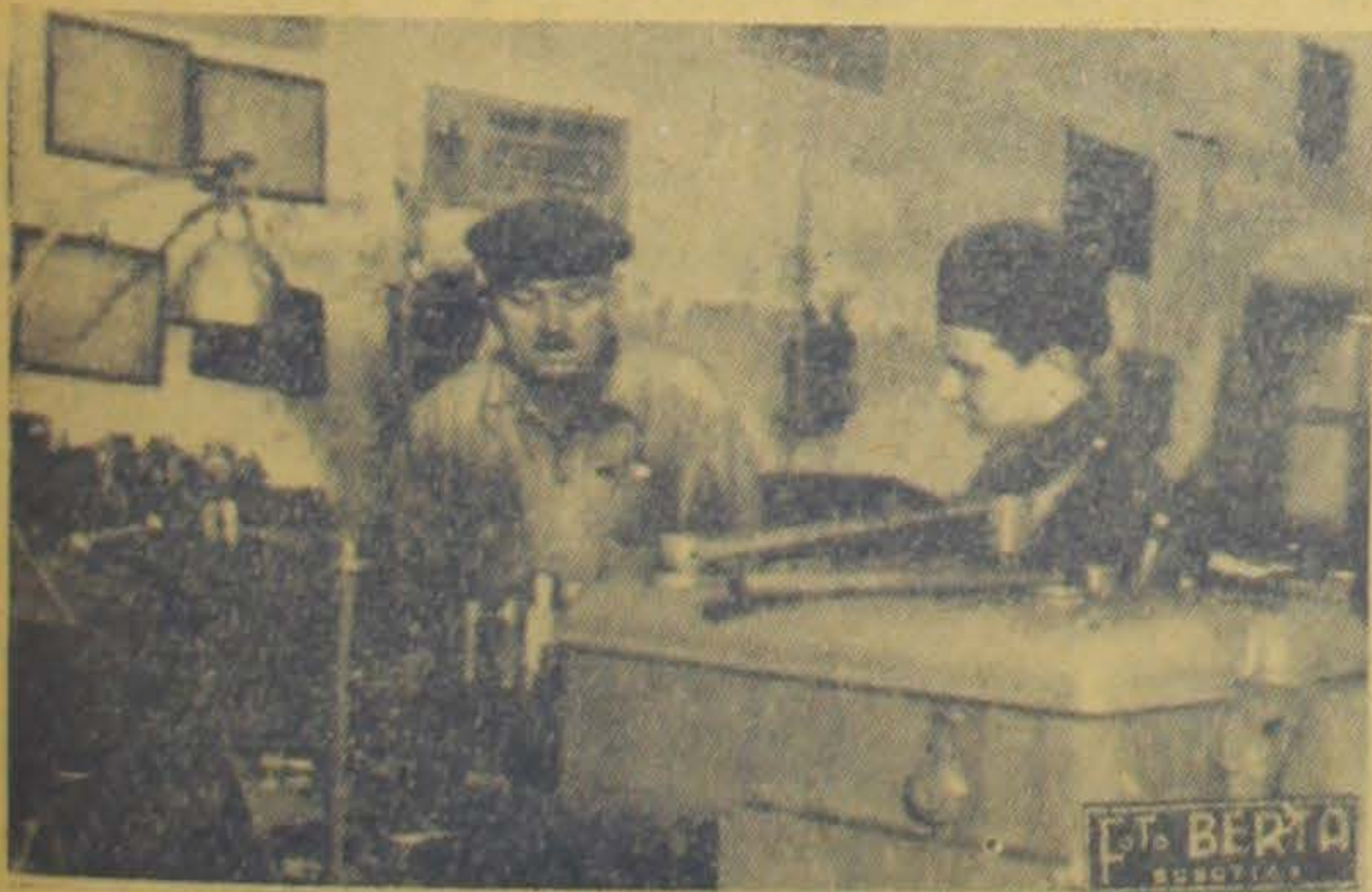
— Šta mislite o repertoaru?

— Mislim da bi trebalo pretežno igrati komade iz narodnog života s pjevanjem. Poslije posla želim odmora i zato najviše volim vesele komade.

— Kako gledate na to što podružnica otkupljuje predstave?

— Na sastanku sam podržavao taj prijedlog. Mnogo je korisniji od bilo kojeg drugog.

Drug Serenčeš Bela zaustavio je strug kada smo prišli. Opet ista pitanja i slični odgovori. Pri pozdravljanju rekao nam je: „Trebala bi uprava uvesti predavanja za nas radnike o sadržaju opera. To bi trebao biti novitet bar za operne

Huszar Elemir

Serenčeš Bela

predstave koje otkupljuju sindikalne podružnice. Morate imati na umu da većina od nas prvi put sluša operu.

Zamolili smo drugove koji su nas pratili, da nas odvedu do neke radnice. Devetnaesto godišnja radnica Šubičak Margita bila je kojoj smo postavljali pitanja.

— Mislim, da je trebalo ranije organizirati ove kolektivne posjete pozorištu. Poslije predstave sutradan dolazim mnogo svježija na posao. Volim pozorište i u njemu vidim razonodu.

Na kraju smo zamolili drugove Vojnić Luku, kadr. ref. i Salaj Jovana predsjednika sindikalne podružnice da nam i oni kažu nešto o predstavama koje kolektivno otkupljuju.

U borbi da se poboljša društveni život naših radnika, uzeli smo kao jedan od načina i kolektivne posjete pozorištu. Želimo da stvorimo kod radnika ljubav za pozorište, tako da bi oni svoje slobodno vrijeme koristili za kulturne za-

Šubičak Margita

bave. Još ima među nama ljudi koji odlaze na pozorišne predstave samo zato, što su dobili kartu. Mi hoćemo da oni u pozorištu vide jednu potrebu.

Imamo u planu da svakog mjeseca otkupljujemo bar jednu predstavu. Kada budemo završili zgradu, zvaćemo vas da gostujete kod nas!

Doći ćemo!

M. TASIĆ

Odijela po mjeri na otplatu!

Uz veoma povoljne uvjete kod
Gradskog krojačkog preduzeća
„TITOVKA“
U SUBOTICI

ZA SVE INFORMACIJE OBRATITE SE S PUNIM
POVJERENJEM NAŠOJ RADNJI U REPUBLIKAN-
SKOJ ULICI BROJ 13 — CIJENE SU
POVOLJNE, VELIKI IZBOR,
SOLIDNA IZRADA!

TVORNICA
TRAKA I ZAVJESA

SUBOTICA

Mladost

Telefoni: 13-44 i 19-21

Telegrami: „MLADOST“

Nudi Vam svoje prvoklasne proizvode i to sve vrste svilenih pantlika, pamučnu i končanu čipku, materijal za zavjese, lastiše, gumene trake, muške naramenice, muške podvezice, i svu ostalu pozamanterijsku robu.

TVORNICA NAMEŠTAJA

„Budućnost“

SUBOTICA

KOSOVO POLJE BROJ 4

Telefoni broj 10-77 i 13-68

Ukusan namještaj dobrog kvaliteta najjeftinije možete nabaviti u našoj radnji, koja se nalazi

U SUBOTICI

DIMITRIJA TUČOVIĆA BR. 10

Telefon broj 16-78

KUPLJENI NAMJEŠTAJ ISPORUČUJEMO BEZ NAPLATE!

Sreski Savez Zemljoradničkih Zadruga

preduzeće za trgovinu alkoholnim i bezalkoholnim pićima u Subotici, Dim. Tucovića 15, tel. 13-79

Raspolaže sa prirodnim vinom:

Rizling, Vertelenji, Muškataj, Kevidinka itd. kao i rakijom Komovicom, Kajsijovačom svim vrstama raznih likera, soda vode kao i bukovačkom kiselom vodom

Sve to možete dobiti svakog dana u našem podrumu Engelsova 9 Subotica

Solidne cijene!

Sreski Savez Zemljoradničkih Zadruga

vállalata alkoholos és alkoholmentes italok keresk. vállalata Szuboticán, Dim. Tucovića 15, Tel. 13-79

Rendelkezik a következő eredeti borokkal:

Rizling, Vertelini, Muskotály, Kövidinka s. t. b. úgy mint törköly és barack pálinkával, minden fajta likőrrel, szodavizzel és bukovácsi ásványvizzel

A fenti áru naponta kapható pincénkben, Szuboticán, Engelszova 9 szám

Szolid árak!

PRIJE NEGO ŠTO KUPUJETE

Ogrevni i gradjevinski materijal

*posjetite naše dobro sortirane
prodavnice gdje će te biti kulturno
usluženi po solidnim cijenama*

Gradsko trgovačko preduzeće

„OGREV”
SUBOTICA, Telefon: 12-25

SUBOTICA
19-I-1953

Od danas prodajemo na otplatu

još i ovu robu:

Platna i svu ostalu pamučnu i svilenu robu na metar. Žensko svileno rublje i mušku pamučnu konfekciju Vunenu i pamučnu pletenu robu i vunicu, štofove i tepihe. — Svu ostalu lakšu i težu konfekciju i modnu robu. — Svakovrsnu obuću i kožnu galanteriju. — Ručne i zidne satove i budilnike, radio aparate i bicikle. Namještaj u garniturama (sobe i kuhinje) i komadni.

Nadalje još i stotine drugih artikala u najvećoj robnoj kući Vojvodine:

Narodni Magazin

SUBOTICA, Telefon kreditnog odjeljenja: 23-15

Koristite naše najpovoljnije uslove za kupovinu robe na kredit!

Uprava . 18-18
Komer. . 15-49
Račun. . 17-43
Plan. . 15-50

SUBOTICA

Poštanski fah: 89

FBR

Fabrika bicikla

„PARTIZAN”

Proizvodi kompletne bicikle i dijelove

Muške bicikle:

Partizan, Extra,
Luxus, Superior

Ženske bicikle:

Partizanka, Extra,
Luxus

Pionirske bicikle: Pionirka, Pionir

